LONDA

PARADIGM INITIATIVE

2021

Ripoti ya Nigeria Haki za Dijitali na Ujumuishaji

LONDA

RIPOTI YA NIGERIA HAKI ZA DIJITALI NA UJUMUISHAJI 2021

UCHAPISHAJI WA PARADIGM INITIATIVE

Imechapishwa na Paradigm Initiative
374 Borno Way, Yaba, Lagos, Nigeria
Email: media@paradigmhq.org
www.paradigmhq.org

Iliyochapishwa mnamo Mei 2022

Ripoti iliyotolewa na Khadijah El-Usman
Timu ya Uhariri: 'Gbenga Sesan, Kathleen Ndong'mo, Hlengiwe Dube, Margaret Nyambura Ndung'u, Mawaki Chango, Nnenna Paul-Ugochukwu and Thobekile Matimbe.
Ukurasa wa jalada uliofanywa na Kenneth Oyeniyi
Iliyoundwa na Luce Concepts
Picha na Pexels

This publication may be reproduced for non-commercial use in any form provided due credit is given to the publishers, and the work is presented without any distortion.

Copyright © 2022 Paradigm Initiative

Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

JEDWALI LA YALIYOMO

01
UFUPISHO

DIGITAL INFRASTRUCTURE AND PRIORITIZATION OF ICT

02
UTANGULIZI

MIUNDOMBINU YA KIDIJITALI NA VIPAUMBELE VYA TEHAMA

04
UHURU WA KUJIELEZA KWENYE MTANDAO MNAMO 2021

05
FARAGHA, VITAMBULISHO VYA KIDIIJITALI NA UFUATILIAJI

07
KUKATIZWA KWA MTANDAO

08
AKILI BANDIA

09
MAPENDEKEZO

LONDA

RIPOTI YA NIGERIA HAKI ZA DIJITALI NA UJUMUISHAJI 2021

UCHAPISHAJI WA PARADIGM INITIATIVE

UFUPISHO

Ripoti hii inaangazia hali ya haki za kidijitali na ujumuishaji nchini Nigeria katika mwaka wa 2021, nchi ya Afrika Magharibi yenye jiografia na watu tofauti. Sehemu ya utangulizi ya ripoti inatoa muktadha mfupi kuhusu idadi ya watu na jiografia ya Nigeria. Ripoti inachambua zaidi hali ya haki za Kidijitali na kujumuishwa katika mada ndogondogo 5. Sehemu ya kwanza inachambua miundombinu ya kidijitali na kuweka vipaumbele vya TEHAMA, inavunja kasi ya kupenya kwa mtandao nchini na hatua zinazofuata ambazo serikali inapendekeza kuchukua katika suala la kupenya. Mada ya pili inashughulikia uhuru wa kujieleza kwenye mtandao na matukio makubwa ambayo yalikuwa muhimu kwake. Moja ya matukio kama haya ilikuwa kusimamishwa kwa tovuti ya Twitter. Mada ya tatu ya Faragha, Utambulisho wa Kidijitali na Ufuatiliaji inachambua sera za kitaifa na bajeti ya kitaifa ambayo inaathiri kwa kiasi kikubwa mada inayohusika. Kaulimbiu ya nne ilikuwa ni Misukosuko ya Mtandao ambayo iliendelea kuangazia uvunjifu wa mtandao ambao ulifanywa kutokana na hali ya usalama ya nchi. Mada ya mwisho ni kuhusu Akili Bandia (AI) nchini Nigeria. Kama nchi ya kwanza ya Kiafrika kuanzisha Kituo cha Kitaifa cha Akili Bandia na Roboti, ilikuwa muhimu kuangazia jambo hili na njia inayohitajika kuchukuliwa katika suala la Akili Bandia Barani. Mapendekezo hayo, miongoni mwa mengine, yalibainisha kuwa kuna haja ya uchanganuzi mahsusi wa athari za kuzimwa kwa mtandao na serikali kabla ya kuitekeleza. Pendekezo lingine lilibainisha hitaji la mfumo wa kina wa sheria kwa ajili ya ulinzi wa data ya kibinafsi nchini Nigeria, pamoja na ulazima wa uratibu kati ya serikali, wataalamu, na wahusika husika katika kutunga sheria kama hiyo.

UTANGULIZI

HAKI ZA DIJITALI NA UJUMUISHAI YA NCHI YA NIGERIA

Nigeria, nchi iliyoko kwenye pwani ya magharibi ya Afrika, ina jiografia tofauti na watu tofauti na idadi ya watu milioni 208.[1] Na umri wa wastani wa 18 na kama mmoja wa watu wachanga zaidi ulimwenguni,[2] kulingana na takwimu za Data Reportal,[3] Idadi ya watu nchini Nigeria iliongezeka kwa milioni 5.2 (+2.6%) kati ya Januari 2020 na Januari 2021, 49.3% ya wakazi wa Nigeria wakiwa wanawake na 50.7% ya wakazi wake wakiwa wanaume. 52.3% ya wakazi wa Nigeria wanaishi mijini, wakati 47.7% wanaishi vijijini. Nigeria ina majimbo 36[4] na Jimbo Kuu la Shirikisho, linalosimamiwa na Serikali ya Shirikisho. Kila moja ya majimbo hayo yanafanya kazi kama kitengo cha kisiasa chenye uhuru nusu na mikono yake ya utendaji, sheria na mahakama. Nambari hizi na mienendo hii iliiweka Nigeria kuwa na mwaka wa kuvutia katika suala la ujumuishaji wa kidijitali na haki za kidijitali.

Kubadilisha Naijeria kuwa uchumi unaoongoza wa kidijitali unaotoa maisha bora na uchumi wa kidijitali kwa wote,

MIUNDOMBINU YA KIDIJITALI NA VIPAUMBELE VYA TEHAMA

Mnamo Juni 2020, nchi ilizindua Sera na Mkakati wa Kitaifa wa Uchumi wa Kidijitali,[5] *"kubadilisha Naijeria kuwa uchumi unaoongoza wa kidijitali unaotoa maisha bora na uchumi wa kidijitali kwa wote,"* na unatarajiwa kutekelezwa katika miaka 10 kupitia pointi 8 za utekelezaji au nguzo. Nguzo ya tatu ya sera ni lengo la *"Miundombinu Imara"* ambayo itaruhusu *"kuweka miundombinu ya kudumu na ya simu ili kuimarisha upenyezaji wa broadband nchini"*. Kwa matokeo au labda kutokana na athari za UVIKO-19 na kasi inayokua kwa

1. World bank Data, https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=NG
2. https://www.statista.com/statistics/1121317/age-distribution-of-population-in-nigeria-by-gender/
3. https://datareportal.com/reports/digital-2021-nigeria
4. List of states and Capital, https://www.nigeriagalleria.com/Nigeria/Nigerian-States-Capital-Governors.html
5. Find strategy here https://www.ncc.gov.ng/docman-main/industry-statistics/policies-reports/883-national-digital-economy-policy-and-strategy/file

104.4 MILIONI

WA MTANDAO NCHINI NIGERIA KUFIKIA JANUARI 2021

187.9 MILIONI

MIUNGANISHO YA SIMU KUFIKIA JANUARI 2021

kasi duniani leo, Nigeria iliona ongezeko la kupenya kwa simu na intaneti katika mwaka wa 2021.[6] Ripoti ya Data Reportal iliangazia watumiaji milioni 104.4 wa mtandao nchini Nigeria kufikia Januari 2021 na miunganisho ya simu milioni 187.9. Waliripoti zaidi kuwa idadi ya watumiaji wa intaneti nchini Nigeria iliongezeka kwa milioni 19 (+22%) kati ya 2020 na 2021 huku idadi ya miunganisho ya simu nchini Nigeria ikiongezeka kwa milioni 17 (+10%) kati ya Januari 2020 na Januari 2021. ya asilimia ya nambari hizi zilifikia kupenya kwa Mtandao kwa 50.0% mnamo Januari 2021 na muunganisho wa rununu kwa takriban 90.0% ya jumla ya watu. Kufikia Desemba 2021, Tume ya Kitaifa ya Mawasiliano iliripoti watumiaji milioni 195 wanaotumia simu za mkononi,[7] yote yakipendekeza kuwa Naijeria inazidi kuunganishwa - kiwango cha muunganisho ambacho huongeza ufikiaji na ujumuishaji wa kidijitali ambao huruhusu watu wengi zaidi kufaidika na teknolojia. Kumekuwa na *"mahusiano makubwa"* kati ya kupitishwa kwa Mtandao na kuongezeka kwa Pato la Taifa, viwango vya maisha, na upatikanaji wa elimu na huduma za kifedha.[8]

Nchi inatazamiwa kuongeza kupenya kwa soko la simu baada ya kutoa leseni ya 5G kwa kampuni mbili za simu, ambazo ni MTN Group Ltd,[9] kutengeneza njia kwa mtoa huduma mkubwa zaidi wa wireless barani anayesambaza mtandao wa kasi kwa watumiaji na biashara. MTN ndio mendeshaji mkuu wa nchi za Afrika Magharibi bila waya.[10] Nchi iliidhinisha sera yake ya Taifa ya 5G[11] Septemba 2021 ambapo Waziri wa Mawasiliano, Isa Pantami, alisema kuwa Nigeria inalenga kupeleka 5G juu ya maeneo makubwa ya mijini nchini na kuwa mtandao mkubwa zaidi barani Afrika kwa wigo ifikapo 2025. *"Teknolojia hii itasaidia kwa kiasi kikubwa kusaidia taasisi zetu za usalama, ambazo zitaiboresha na kuhakikisha kuwa sote tuko salama,"* alisema.[12]

Miunganisho ya simu nchini Nigeria ikiongezeka kwa milioni 17 (+10%) kati ya Januari 2020 na Januari 2021.

6. https://datareportal.com/reports/digital-2021-nigeria
7. https://www.ncc.gov.ng/statistics-reports/subscriber-data
8. https://www.itu.int/hub/2020/12/how-broadband-and-digitization-impact-the-global-economy/
9. https://www.mtnonline.com/
10. https://www.statista.com/statistics/671676/mobile-subscription-share-in-nigeria-by-operator/
11. Find policy here, https://www.ncc.gov.ng/accessible/documents/1019-national-policy-on-5g-networks-for-nigeria-s-digital-economy/file
12. https://www.thecable.ng/pantami-5g-will-help-address-nigerias-security-challenges

UHURU WA KUJIELEZA KWENYE MTANDAO MNAMO 2021

Sehemu ya 39[13] ya Katiba ya 1999, Jamhuri ya Shirikisho ya Nigeria, inaeleza kwamba *"kila mtu atakuwa na haki ya uhuru wa kujieleza, ikiwa ni pamoja na uhuru wa kuwa na maoni na kupokea na kutoa habari bila kuingiliwa."* Hii inaendana na mifumo ya kikanda kuhusu uhuru wa kujieleza.[14] Ingawa uhuru wa kujieleza ni haki, umeshuhudia kupungua kwa kasi nchini Nigeria tangu kupitishwa kwa Sheria ya Uhalifu wa Mtandao mnamo 2015,[15] na ukiukaji wa haki kuanzia vikwazo vya vyombo vya habari[16] kukamatwa kwa waandishi wa habari na wachekeshaji.[17] Nchi ilizidi kushuhudia kuibuka kwa majaribio ya kisheria katika kubana uhuru wa kujieleza.[18] Mwenendo huu haukushuhudia kupungua nchini katika mwaka unaoangaziwa, kwani tovuti ya habari ya Nigeria ilizuiwa kufikiwa na umma.[19] Mnamo tarehe 5 Juni 2021, Serikali ya Shirikisho la Nigeria ilitangaza kusimamisha huduma ya Twitter nchini [20] Kusimamishwa[21] huku kulitangazwa na Waziri wa Habari na Utamaduni wa nchi hiyo, Alhaji Lai Mohammed ambaye alidai marufuku hiyo ilikuja kwa sababu ya kuendelea kutumia jukwaa kwa shughuli zinazoweza kudhoofisha uwepo wa Nigeria.

Waziri alisema Serikali ya Shirikisho pia iliagiza Tume ya Kitaifa ya Utangazaji (NBC) kuanza mara moja mchakato wa kutoa leseni kwa shughuli zote za mitandao ya kijamii nchini Nigeria. Kusimamishwa kwa mtandao wa twitter nchini kulikiuka haki za uhuru wa kujumuika, haki ya uhuru wa kujieleza, miongoni mwa mambo mengine, na kuwa na athari za kiuchumi kulingana na chombo.[22] kilichotengenezwa na shirika la ufuatiliaji, NetBlocks, ili kukokotoa athari za kiuchumi za kukatizwa kwa intaneti, kukatika kwa data ya simu au

13. Constitution of the Federal Republic of Nigeria [Nigeria], Act No. 24, 5 May 1999, available at: https://www.refworld.org/docid/44e344fa4.html
14. African Union. (1981). African Charter on Human and Peoples' Rights. Retrieved from https://au.int/en/treaties/african-charter-human-and-peoples-rights
15. CYBERCRIMES (PROHIBITION, PREVENTION, ETC) ACT 2015
16. https://www.premiumtimesng.com/news/more-news/-endsars-nbc-imposes-nm-sanction-each-o n-ait-channels-arise-tv.html
17. https://punchng.com/student-arrested-for-opening-jonathan-parody-account-denied-access-to-lawyers/
18. https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/12/nigeria-bills-on-hate-speech-and-social-media-are-dangerous-attacks-on-freedom-of-expression/
19. https://cpj.org/2021/02/nigerian-news-website-peoples-gazette-blocked-threatened-with-legal-action/
20. An american microblogging and social networking site
21. https://www.washingtonpost.com/world/2021/06/04/nigeria-suspends-twitter-buhari/
22. https://netblocks.org/cost/

vikwazo vya programu. Wanigeria wengi ambao walitumia Twitter kukuza biashara zao walipoteza mapato. Madhara hata hivyo huenda zaidi ya hasara za kiuchumi kwani haki ya kupata habari ilikuwa imeathiriwa pia. Kabla ya kusimamishwa kwa jukwaa kwa muda usiojulikana, Kituo cha Kudhibiti Magonjwa cha Nigeria (NCDC) kilituma sasisho za kila siku juu ya idadi ya visa vipya, vifo na zaidi, na ilionekana kuwa chanzo kinachopendekezwa na cha kuaminika cha habari kama hizo.

Mashirika kadhaa[23] yalifungua kesi dhidi ya serikali kuhusu kusimamishwa kazi, na dhidi ya makampuni ya mawasiliano yaliyoitekeleza; masuala haya yaliwasilishwa katika mahakama za mitaa na mikoa, hasa chini ya mahakama ya ECOWAS. Wakati wa kuandika, hakuna kesi yoyote iliyopokea hukumu na tangazo kuhusu uhalali, au vinginevyo kusimamishwa. Uahirishaji huo hatimaye uliondolewa baada ya miezi 7, baada ya Twitter kukubaliana na matakwa kadhaa ya serikali, kama ilivyoelezwa katika taarifa ya Serikali ya Shirikisho.[24]

Baadhi ya matakwa hayo ni pamoja na hitaji la Twitter kuanzisha ofisi nchini, kulipa kodi, kuteua mwakilishi na *"kufanya kazi kwa kutambua kwa heshima sheria za Nigeria na utamaduni na historia ya taifa"*.[25] Makubaliano hayo, ingawa hayajaandikwa, yanaleta wasiwasi wa haki za binadamu, kwani yalifikiwa bila usimamizi wa mashirika ya kiraia au mchango.

FARAGHA, VITAMBULISHO VYA KIDIIJITALI NA UFUATILIAJI

Tume ya Kitaifa ya Kusimamia Vitambulisho vya Nigeria[26] (NIMC) huendesha hifadhidata ya utambulisho wa kitaifa ambapo vitambulisho vya kidijitali hutolewa kwa kila mtu katika mfumo wa nambari ya utambulisho wa kitaifa (NIN). Mnamo Desemba 2020, serikali ya Nigeria ilitoa taarifa iliyowaamuru Wanigeria wote sio tu kupata Nambari ya Kitambulisho chao cha Kitaifa (NIN) bali kuunganisha zaidi NIN na nambari za kadi za Moduli ya Utambulisho wa Msajili (SIM) la sivyo matumizi ya nambari za simu ambazo hazijasajiliwa yatazuiwa. Kwa kutabiriwa, kulikuwa na mmiminiko wa Wanigeria kote nchini wakijaribu kupata NIN yao kabla ya tarehe ya mwisho, mwishoni mwa 2020.

Agizo hilo lilisababisha ghasia kubwa miongoni mwa Wanigeria kwa sababu lilitolewa katika kilele cha janga la UVIKO-19. Tangu wakati huo, tarehe ya mwisho imerudishwa nyuma mara tatu hadi mwisho wa 2021. SIM kadi imekuwa sehemu muhimu kwa raia kupata huduma nyingi zinazotolewa na watoa huduma za mawasiliano, kwa hivyo matarajio ya kuzuia ufikiaji wa SIM kadi yalisababisha wasiwasi mkubwa kupata.

Wanigeria walipokuwa wakiendelea kutatizika na hili, Serikali ya Shirikisho ilitengeneza toleo lililosahihishwa la Sera ya Kitaifa ya Utambulisho wa Kidijitali kwa Usajili wa SIM Kadi.[27] ambayo ilianzisha mchakato unaohitaji kila SIM kuunganishwa kwa NIN[28] Mei 2021. Wizara ya Mawasiliano na Uchumi wa Kidijitali, katika sera hiyo, ilihitaji wakala anayesimamia *"kujiandikisha na nasa Kitambulisho cha Kimataifa cha Kifaa cha*

23. Some of those organizations include Paradigm Initiative, Socio-Economic Rights and Accountability Project (SERAP), Media Rights Agenda, Enough is Enough Nigeria, Premium Times Centre For Investigative Journalism International Press Centre, Tap Initiative For Citizens Development
24. https://www.bbc.com/news/world-africa-59958417
25. https://www.independent.co.uk/news/world/africa/nigeria-twitter-ban-lifted-b1992259.html
26. More about NIMC here https://nimc.gov.ng/about-us/
27. https://www.ncc.gov.ng/docman-main/legal-regulatory/legal-other/988-revised-national-identity-policy-for-sim-card-registration/file
28. https://www.ncc.gov.ng/media-centre/public-notices/999-revised-national-identity-policy-for-sim-card-registration

Simu (IMEI) cha simu zote za rununu na vifaa vingine mahiri"[29] kwa Rejesta ya Kitambulisho cha Kifaa cha Kati (CEIR), inayojulikana kama Mfumo wa Kudhibiti Kifaa (DMS), inayosimamiwa na Tume ya Kitaifa ya Mawasiliano (NCC). Baadhi ya sababu zilizotolewa kwa hatua hiyo ya Wizara ni pamoja na: kupunguza soko la simu feki, kukatisha tamaa wizi wa simu, kuimarisha usalama wa taifa, kulinda maslahi ya walaji, kuongeza mapato ya serikali, kupunguza viwango vya utekaji, kupunguza matumizi ya simu zinazoibiwa kufanya biashara. uhalifu, na kuwezesha kuzuia au kufuatilia simu za rununu zilizoibiwa na vifaa vingine mahiri. Kwa kujumuisha data ya IMEI, wanaweza kupata data ya mahali kwa wakati halisi kwa kila mtu. Muda mfupi baadaye, ghasia zilizuka ambapo serikali ya Nigeria ilijibu kwa taarifa ikisema hailazimishi kuwasilisha nambari za IMEI hata hivyo ikibaini kuwa *"mfumo huo utanasa IMEI moja kwa moja bila mahitaji yoyote kwa watumiaji kuwasilisha nambari sawa."*[30]

Serikali ndiyo mchakataji mkubwa wa takwimu nchini, kupitia mashirika yake kama vile Huduma ya Uhamiaji, Kikosi cha Usalama Barabarani cha Shirikisho, Kikosi cha Vijana cha Huduma ya Taifa na Benki Kuu, ambayo ilianzisha mfumo wa Namba za Uhakiki wa Benki. Mashirika haya yote hukusanya data ya kibayometriki.

Licha ya data yote kuchakatwa, Naijeria bado haina sheria ya kina ya Ulinzi wa Data, inayoibua wasiwasi kuhusu haki za faragha na kuwaacha Wanigeria katika rehema ya kurekebisha endapo ukiukaji. Sheria zilizopo kuhusu ulinzi wa data ni mahususi kwa sekta.

Rasimu ya mswada iliwasilishwa na kukaguliwa na washikadau mwaka wa 2020 kwa matumaini ya kufika Bunge la Kitaifa mwaka wa 2021. Hata hivyo, Serikali ya Shirikisho imetoa wito tena wa mashauriano,[31] licha ya wasiwasi na wajibu halali wa serikali wa kudumisha utulivu wa umma na usalama wa taifa wa wakazi wake. Hata hivyo, hatua yoyote inayozuia uhuru wa kujieleza au kujumuika kufikia malengo kama hayo lazima kiwe sawia, kisheria, cha lazima kabisa na cha kuridhisha ili kufikia lengo halali.

Kanuni ya Ulinzi wa Data ya Nigeria (NDPR) inayotaka kujaza pengo kabla ya sheria inayowezekana haijafaulu katika uchunguzi wa ukiukaji wa data ya kibinafsi na mashirika ya serikali. Juhudi nyingi zinaonekana kuwekwa katika asili ya usindikaji wa data ya sekta binafsi. Katika mwaka unaomalizika, Mamlaka ya Kitaifa ya Maendeleo ya Teknolojia ya Habari (NITDA), mamlaka ambayo iliidhinisha na ndio tekelezaji iliyojiteua ya NDPR, ilitoa faini yake ya kwanza[32] dhidi ya kampuni ya mkopo. Sekta ya kibinafsi haijaachiliwa kutokana na uvunjaji wa data. Makampuni mengi ya mikopo yamejulikana kuchakata data ya watumiaji ili endapo wasipolipa waweze kutuma ujumbe wa vitisho kwa anwani za mtumiaji, kufichua data nyeti ya kibinafsi.[33]

Ukosefu wa sheria ya shirikisho juu ya ulinzi wa data inaonekana kuwa imesababisha mataifa binafsi kujaribu kupitisha sheria zao kuhusu mada hiyo. Kufikia Oktoba 2021, Jimbo la Lagos lilikuwa na mswada wake wa ulinzi wa data ambao ulikuwa umepitisha usomaji wa pili.

29. Page 23, part 3.5 Objective 1. https://www.ncc.gov.ng/docman-main/legal-regulatory/legal-other/988-revised-national-identity-policy-for-sim-card-registration/file
30. Press statement ny NCC, https://ncc.gov.ng/media-centre/news-headlines/1004-press-statement-subscribers-not-required-to-submit-international-mobile-equipment-identity-imei-number
31. https://www.premiumtimesng.com/news/top-news/495768-data-protection-indignation-as-fg-abandons-draft-bill-seeks-consultants-for-fresh-process.html
33. https://www.dataguidance.com/news/nigeria-nitda-issues-first-ndpr-fine-ngn-10m-against
34. https://www.premiumtimesng.com/news/headlines/499999-investigation-how-digital-loan-providers-breach-data-privacy-violate-rights-of-nigerians.html

> *Ukosefu wa sheria ya shirikisho juu ya ulinzi wa data inaonekana kuwa imesababisha mataifa binafsi kujaribu kupitisha sheria zao kuhusu mada hiyo.*

Serikali ya Nigeria haijawahi kukiri hadharani uwezo wake wa udakuzi, lakini mnamo Agosti 2019, ilipitisha na kutia saini Mswada wa Shirikisho wa Usaidizi wa Pamoja katika Mambo ya Jinai kuwa sheria, na kuiruhusu kufanya uchunguzi kwa raia kwa niaba ya nchi za kigeni zinazofanya uchunguzi wa uhalifu.

Serikali ya Nigeria daima ina kiasi cha kutisha kwa bajeti yake ya usalama.[34] Katika mwaka unaoangaziwa, Shirika la Kitaifa la Ujasusi nchini (NIA) liliweka bajeti ya bilioni 4.7 [35] kufuatilia, kunasa na kufuatilia simu na ujumbe kwenye simu za mkononi, ikiwa ni pamoja na Thuraya na WhatsApp. Hii inazua zaidi wasiwasi wa faragha.

KUKATIZWA KWA MTANDAO

Ulimwenguni kote, mtandao umekuwa chombo ambacho hakiwezi kufanya bila kuwezesha mataifa na watu binafsi na ukweli na takwimu, taarifa, na ujuzi kwa maendeleo ya kibinafsi, kijamii na kiuchumi. Walakini, kulingana na utafiti, kufungwa kwa mtandao kwa makusudi na serikali kote ulimwenguni kunazidi kuwa kawaida na ya kisasa.[36] Mnamo 2021, majimbo 5[37] kote Nigeria walizima mtandao katika maeneo tofauti. Vyanzo vya habari viliripoti kuwa uamuzi huo ulikuwa wa *"kuwezesha mashirika husika ya usalama kutekeleza shughuli zinazohitajika kushughulikia changamoto za usalama katika jimbo."* Eneo la kaskazini mwa Nigeria limekumbwa na aina mbalimbali za uasi na ukosefu wa usalama kutokana na kundi lenye itikadi kali liitwalo Boko Haram tangu mwaka 2009.[38] Ingawa serikali nyingi zimejaribu kudhibiti tishio hilo, hakuna hata moja ambayo imefanikiwa kabisa. Mgogoro huu umewaacha wengi ndani ya eneo hilo kuhama na kuwa maskini. Miongoni mwa majimbo hayo ni Zamfara, ambayo kwa mujibu wa Ofisi ya Taifa ya Takwimu (NBS), iliripotiwa kuwa na watumiaji 2,177,431 kutoka laini 2,337,893 zilizounganishwa, wakati watumiaji wa mtandao ni karibu milioni 1.59.

Kuzima kulifanya watu kukosa ufikiaji wa habari kuhusu wapendwa wao, na muunganisho, kwa wiki. Licha ya wasiwasi halali wa serikali na wajibu wa kudumisha utulivu wa umma na usalama wa taifa kwa wakazi wake, hatua yoyote inayozuia mtandao ili kufikia malengo kama hayo lazima iwe sawia, kisheria, muhimu kabisa na yenye busara ili kufikia lengo halali. Azimio la Kimataifa la Haki za Kibinadamu na Mkataba wa Kimataifa wa Haki za Kiraia na Kisiasa ndizo miundo kuu ya kuzingatia unapotumia jaribio la hatua tatu kwa kuzingatia uhalali, uhalali na uwiano wa vitendo vya serikali. Wanaweza kufanya kazi pamoja ili kupunguza idadi ya kukatizwa kwa Mtandao.

35. https://guardian.ng/news/worsening-insecurity-seven-year-n8tr-defence-spending-fresh-n762b-loan-worry-senate-csos/
36. https://punchng.com/nia-gets-n4-87bn-budget-to-track-intercept-calls-messages/
37. https://jigsaw.google.com/the-current/shutdown/
38. https://guardian.ng/technology/sokoto-kebbi-three-others-witness-service-disruptions-as-zamfaras-2-1-million-phone-users-lose-access/
39. https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2020/04/21/as-conflict-intensifies-in-nigerias-north-east-so-too-does-a-reliance-on-troubled-militias/

AKILI BANDIA

Nigeria ni nchi ya kwanza barani Afrika kuanzisha Kituo cha Kitaifa cha Akili Bandia na Roboti (NCAIR), pamoja na taasisi mahususi za serikali zinazohimiza uchumi unaotegemea maarifa na utafiti na maendeleo ya Akili Bandia . Teknolojia za Akili Bandia pole pole zinakuwa sehemu ya mjadala wa kimataifa na kujumuishwa katika maisha ya kila siku ya Wanigeria wengi, na kwa hivyo ni muhimu kufikiria jinsi zinavyoathiri haki za kimsingi za Wanigeria. Maswala haya lazima yaanze na muundo wa awali na kuendelea hadi utekelezaji wa mwisho, kwani kuna njia mbalimbali ambazo Akili Bandia inaweza kusaidia au kuumiza haki za binadamu za Wanigeria. Kwa juhudi za kiuchumi, kiafya, kielimu, kisheria na hata kitamaduni, Nigeria imekuwa ikitegemea zaidi teknolojia na mitandao ya kidijitali. Kwa mfano, katika mwaka unaoangaziwa, baadhi ya majaji katika vikao vya korti pepe walilazimika kutegemea unukuzi wa hotuba hadi maandishi.[39]

Sera ya serikali inayolenga katika kukuza sayansi na teknolojia imeainishwa katika Sehemu ya 18 (2) ya Katiba ya Nigeria. Malengo ya sera za serikali nyingi, za kikanda na kimataifa, ni pamoja na Akili Bandia kama mojawapo ya malengo yao makuu kwa sababu programu mbalimbali za serikali zinasisitiza matumizi ya maombi ya Akili Bandia kwa maendeleo na maendeleo ya kiuchumi. Nigeria imeonyesha nia yake ya kuanzisha mfumo wa utafiti wa Akili Bandia, maendeleo, matumizi, uratibu, na udhibiti kama silaha katika lengo la mabadiliko la Nigeria, ambalo linajumuisha kuunda nafasi za kazi, ukuaji wa uchumi, na uwazi wa utawala, miongoni mwa mambo mengine. Nigeria ina safari ndefu katika masuala ya Ujasusi Bandia na teknolojia nyingine za kisasa zinazoathiri uchumi wa dunia lakini kwa kuwa na sera sahihi za serikali, na iwapo zitatekelezwa, maendeleo makubwa yanaweza kupatikana.

39. The Cable, "COVID-19: Lagos chief judge approves hearing of cases via Zoom, Skype" (April 28, 2020) < https://www.thecable.ng/
covid-19-lagos-chief-judge-approves-hearing-of-cases-via-zoom-skype> ; Thisday Nigeria, "Osinbajo: Judiciary Needs to Embrace Technology,
Innovation" (July 27, 2021) < https://www.thisdaylive.com/index.php/2021/07/27/osinbajo-judiciary-needs-to-embrace-technology-innovation/>

MAPENDEKEZO

- Nigeria, iliyo na umri wa wastani wa miaka 18 na kiwango cha juu cha ukosefu wa ajira, inahitaji ongezeko kubwa la mipango ya kukuza ujuzi na ujuzi mpya wa teknolojia ndani ya wafanyakazi, ili kuimarisha uwezo wa mapinduzi ya nne ya viwanda na kuendeleza soko la kazi la taifa.

- Serikali lazima iheshimu haki ya uhuru wa kujieleza unaounda msingi wa demokrasia nyingi.

- Ni lazima Nigeria ipitishe sheria ya Ulinzi wa Data na ianzishe Mamlaka huru ya Ulinzi wa Data ambayo inaweza kupiga simu mashirika ya serikali na watendaji binafsi walio na ufikiaji wa data ya kibinafsi ili kuagiza.

- Serikali zinapaswa kutambua mbinu bora za kutatua masuala katika chanzo chao, kwa kuweka kipaumbele njia mbadala za kuzimwa kwa Mtandao. Kushiriki uzoefu kote na ndani ya nchi mbalimbali kunaweza kusababisha masuluhisho ambayo hayategemei vikwazo vya ufikiaji.

- Serikali zinapaswa kufanya uchanganuzi wa gharama na faida ya gharama ya kuzimwa kwa mtandao. Kukatika kwa mtandao kunakandamiza tija, kudhoofisha imani ya biashara, na kuhatarisha ahadi za kifedha za muda mfupi na mrefu. Watu binafsi wanapaswa kujifunza zaidi kuhusu jinsi ya kukwepa kukatizwa kwa mtandao kupitia zana kama vile VPN, na pia kuingiliana na sheria na kuhakikisha kuwa haki zinadumishwa.

- Nigeria inahitaji sera ya kitaifa ya Akili Bandia ambayo inatanguliza uzingatiaji wa maadili ya kidemokrasia ya Nigeria, kuzingatia kanuni za kikatiba za nchi hiyo, na kuwasaidia watu wa Nigeria katika kutimiza matakwa yao ya kijamii na kiuchumi. Sera inapaswa kuzingatia uwajibikaji wa algorithimu, usalama wa data, uwazi wa kufanya maamuzi ya kujifunza kwa mashine, na ulinzi wa haki za binadamu dhidi ya ukiukaji.

- Mashirika ya kiraia, pamoja na washikadau wengine, lazima waendelee kufuatilia matokeo ya ukiukaji wa haki za kidijitali na kuchukua jukumu muhimu katika kushinikiza serikali kuwajibika zaidi na uwazi.

Londa 2021 inapanua ripoti ya mwaka jana na matokeo kutoka kwa nchi 22 zinazochunguza mada za faragha, uhuru wa kujieleza, ufikiaji wa habari, mgawanyiko na kutengwa, mabadiliko ya kidijitali, uwezo wa kumudu bei, jinsia na mengine ndani ya mifumo iliyopo ya sheria na dhidi ya msingi wa mgawanyiko wa dijitali unaoongezeka. Toleo hili linanasa mapengo na kutoa mapendekezo ili kufikia Afrika iliyojumuishwa kidijitali na inayoheshimu haki.

PARADIGM INITIATIVE

Paradigm Initiative
374 Borno Way, Yaba, Lagos, Nigeria
Email: media@paradigmhq.org
www.paradigmhq.org
@ParadigmHQ